

BILAGA

BOKSLUTSBILAGAN GES UT AV
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN OCH
ARBETSPENSIONSFÖRSÄKRARNA TELA

Pensionsskyddscentralen
ELÄKETURVAKESKUS

s. 14 Ett år av kriser och krishantering i världsekonomin

s. 15 Arbetspensionsanstaltens nyckeltal 2011

s. 16 Viktigt att trygga avkastningen

s. 18 Arbetspensionsförsäkringsbolagens nyckeltal 2011

s. 20 Ordlista

Arbetspensionsanstaltens bokslutssiffror 2011

Arbetspensionsplaceringarna klarade sig med små förluster

Ett år av kriser och krishantering i världsekonomin

Reijo Vanne, direktör, Tela | Maria Rissanen, analytiker, Tela

Efter två goda år upplevde finansmarknaden ett efterskalv av marknadskrisen år 2008. Den här gången var skalvcentrum i de sydeuropeiska ländernas statsfinanser. Skralushållning ledde till att staternas kreditvärdighetsklasser sjönk och stödåtgärder vidtogs i Europa och också globalt, i och med att Internationella valutafonden deltog.

De europeiska statsfinanserna var inte den enda krishärden under året. I början av året jäste det i de nordafrikanska arabländerna. I mars drabbades Japan av en tsunami och en påföljande kärnkraftsolycka. Under årets lopp fick man belägg på att världsekonomin tillväxt blev långsammare. USA led av utdragna förhandlingar om skuldtak, sänkt kreditvärdighet och en osäker grund för ekonomisk tillväxt.

Såväl centralbankerna som staterna tog itu med utmaningarna. Centralbankerna fortsatte

med en stimulerande penningpolitik genom att hålla styrräntorna på en mycket låg nivå och bedriva en så att säga osedvanlig penningpolitik. I Europeiska centralbankens åtgärder ingick program för köp av värdepapper på sekundärmarknaden och förmedling av långfristig finansiering till banksektorn. Staterna inledde däremot spårkurer och stramade åt den ekonomiska politiken för att få bukt med underskotten.

Placeringsåret 2011 blev följaktligen svårt. Marknadsvärdet av de arbetspensionstillgångar som är med i den sammanfattande granskningen av boksluten minskade år 2011 från 135 miljarder euro till 132 miljarder. Arbetspensionsfonderna i förhållande till bruttonationalprodukten minskade från 77 procent till 71 procent.

I början av året var stämningen på aktiemarknaden positiv, men den förändrades i slutet av sommaren på grund av skuldproblemen i euroområdets randländer. Aktiemarknaden var svag

året ut. USA:s aktieindex steg emellertid med två procent under året. I Europa dök marknaden (-9 %) och i Finland ännu djupare (-25 %).

Räntenivån för goda statslån som upplevts som trygga – såsom USA:s och Tysklands lån – sjönk till en mycket låg nivå. Dessa staters räntor på lån upp till tio år var under två procent vid årets slut. Däremot steg räntenivån för länderna i skuldkrissens kärna, och ränteskillnaderna mellan problemländerna och länderna med förtroende blev rekordstora.

Misstron mot Europa försvagade den gemensamma valutan med lite mer än 2 procent i förhållande till USA:s dollar. Upploppen i arabländerna och den försvagade ekonomiska tillväxten sänkte oljepriset. Guld hade däremot god åtgång, när pengar som lösgjorts från riskablare objekt omallokerades.

Aktiernas andel krympte

De noterade aktiernas andel av alla arbetspensionsplaceringar krympte från 37 procent till 29 procent under år 2011. I arbetspensionsbolagen minskade aktieplaceringarnas andel i genomsnitt med ca tio procentenheter i en fördelning klassificerad enligt risk. Hos den offentliga sektorns arbetspensionsförsäkrare minskade aktiernas motsvarande andel av placeringarna med endast ca fem procentenheter.

I slutet av året hade bolagen en klart mindre aktierisk än den offentliga sektorns försäkrare. Skillnaderna mellan bolagen i detta hänseende minskade däremot något i under året.

Alla andra ränteplaceringars än ArPL-återlånens andelar ökade. Ränteplaceringarnas andel ökade från 43 till 50 procent, fast återlånens andel minskade med ca en procentenhet. Återlånens andel började alltså inte öka, såsom under finansmarknadskrisens första väg år 2008.

Skillnaderna i allokeringen av bolagens placeringstillgångar kan också beskrivas så att Varma har minst ränteplaceringar, men däremot mest placeringar i hedgefonder och så att Pensions-Fennia har minst aktieplaceringar, men näst mest placeringar i hedgefonder.

Genomsnittlig avkastning på arbetspensionsplaceringarna -2,7 procent

Den genomsnittliga avkastningen på den privata och den offentliga sektorns arbetspensionsplaceringar var -2,7 procent på bundet kapital år 2011. Bäst avkastade fastighetsplaceringar, 6,6 procent. Den genomsnittliga avkastningen på ränteplaceringar var 2,6 procent. Positiv avkastning kom också av icke-noterade aktier och kapitalplaceringar- och hedgefonder.

De noterade aktierna gav däremot förlust. Den

slutsatsen kan man också dra av aktieindexens utveckling. Den genomsnittliga avkastningen på t.ex. arbetspensionsbolagens noterade aktier var ca -18 procent.

Den bästa placeringsavkastningen nådde Pensions-Fennia (-1,6 %) och Keva (-1,7 %). Pensions-Fennias fördel grundade sig på en lägre andel aktier och Kevas på bättre avkastning på aktieplaceringar, där en delfaktor torde vara en lägre andel finländska aktier än hos de andra. Utöver detta fick båda en rätt bra avkastning på sina ränteplaceringar.

Även om det gångna året var ett dåligt år för avkastningen, var den nominella genomsnittliga avkastningen på den privata sektorns arbetspensionsplaceringar åren 1997–2011 5,5 procent om

året, dvs. 3,7 procent reellt, efter avdrag för konsumentprishöjningen. Regleringen som trädde i kraft i början av år 1997 möjliggjorde en mer avkastningsorienterad och samtidigt mera risktagande placeringsverksamhet inom den privata sektorn.

Solvensen fortfarande god

Vid utgången av år 2011 uppgick arbetspensionsförsäkringsbolagens verksamhetskapital, dvs. placeringsriskbuffert, till ca 22 procent av ansvarsskulden. Ett år tidigare var detta nyckeltal, solvensgraden, ca 29 procent. Trots det ökade verksamhetskapitalet något i förhållande till solvensgränsen, som är beroende av risken i place-

ringarna. Bolagen minskade alltså placeringsrisken mer än deras risktagningsförmåga minskade. Bolagens verksamhetskapital i proportion till solvensgränsen, dvs. den riskbaserade solvensställningen steg under året från 2,5 till 2,6 i genomsnitt.

Pensionsstiftelsernas och -kassornas genomsnittliga solvensgrad och också deras riskbaserade solvensställning minskade under året. I genomsnitt var pensionsstiftelsernas och -kassornas solvensgrad 31 procent och solvensställning 3,2. De var alltså fortfarande i genomsnitt högre än hos bolagen. Det förekom dock mycket stora skillnader i stiftelsernas och kassornas solvens, och i slutet av året trädde en pensionskassa i likvidation på grund av låg solvens.

Arbetspensionsanstaltens nyckeltal år 2011

	Bolag (ArPL, FöPL)	Stiftelser (ArPL)	Kassor (ArPL, FöPL)	SPK (SjPL)	LPA (LFöPL)	SK/SPF (StaPL)	Keva (KomPL)	KCF (KyPL)	Sammanlagt
Försäkrade (antal)	1 791 564	17 781	33 408	7 560	78 459 (1)	160 000	509 000	18 663	2 616 435
Pensionstagare (antal) *	1 018 543	19 084	25 876	8 754	146 928	350 000	349 000	23 940	1 942 125
Inkomster mn €									
Premieinkomst **	11 461,8	213,8	266,7	55,1	163,5	1 609,1	4 545,2	167,1	18 482,3
Nettoavkastning av placeringsverksamheten enligt bokfört värde	-234,8	50,2	61,4	17,0	1,6	191,1	-486,3	2,5	-397,3
Sammanlagt	11 227,0	264,0	328,1	72,1	165,1	1 800,2	4 058,9	169,6	18 085,0
Kostnader mn €									
Pensionsutgift// Utbetalda pensioner ***	11 124,4	243,0	271,8	129,8	771,9 (2)	3 800,4	3 524,3	148,0	20 013,6
Totala driftskostnader ****	387,5	5,4	7,8	7,2	15,9	29,5	48,3	5,3	506,9
Sammanlagt	11 512,0	248,4	279,6	137,0	787,8	3 829,9	3 572,6	153,3	20 520,5
Tillgångar och ansvar									
Ansvarsskuld mn €	75 133,9	2 268,6	2 350,4	658,8	44,0 (1, 3)	-	-	-	80 455,7
Placeringsstillgångar mn € verkligt värde	81 842,9	2 394,5	2 477,6	740,6	164,6 (2)	13 736,0	29 568,4	932,0	131 856,7
Fördelning av placeringarna %									
Fastigheter	13,9	9,1	23,8	31,8	17,2	0,0	8,1	17,0	11,4
Aktier*****	38,5	35,5	34,0	51,4	33,1	43,3	44,6	37,1	40,3
Ränteplaceringar	47,6	55,4	42,1	16,8	49,7	56,7	47,3	45,9	48,3
Sammanlagt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Nettoavkastning på placeringar, verkligt värde %	-2,9	-5,3	-4,3	-2,0	-3,0	-2,3	-1,7	-4,3	-2,7
Avkastning på placeringar, verkligt värde M€	-2 494,7	-135,1	-112,7	-15,0	-5,2	-324,9	-486,3	-38,6	-3612,6
Verksamhetskapital mn €	15 106,3	601,0	628,4	200,2	-	-	-	-	-
Verksamhetskapital utan utjämningsavsättning som jämföras med verksamhetskapital mn €	12 223,2	518,5	544,7	177,1	-	-	-	-	-
Solvensgrad, %	21,8	30,4	31,3	36,1	-	-	-	-	-
Solvensgrad utan tillfälliga lättnader åren 2008-2012, %	17,0	25,2	26,0	30,7	-	-	-	-	-

* En pensionstagare kan få pension från flera pensionsanstalter.

** 1 premieinkomsten ingår inte den andel som bekostas ut statsbudgeten, FöPL 57,7 mn €, LFöPL 529,8 mn €, SjPL 51,5 mn € och StaPL 2 264,0 mn €.

*** Inkl. Arbetslöshetsförsäkringsfondens avgift bortsett från Keva och KCF (ingår i Kevas och KCF:s premieinkomst).

**** Exkl. placeringsverksamhetens kostnader.

***** Inkl. övriga/alternativa placeringar.

1) Inkl. stipendietagare

2) Inkl. även annat än LFöPL

3) Endast LFöPL

Solvensreglerna ändras i början av nästa år

Viktigt att trygga avkastningen

Solvensreglerna för pensionsanstalter som bedriver arbetspensionsförsäkringsverksamhet inom den privata sektorn ändras i början av nästa år. Då upphör tillämpningen av de temporära reglerna som varit i kraft i fyra år.

På grund av den internationella finansmarknadskrisen lagstiftades det om temporära ändringar av solvensreglerna för arbetspensionsanstalterna. Genom bestämmelserna stärktes arbetspensionsanstalternas solvens så att pensionsanstalterna också i det dåvarande osäkra ekonomiska läget kunde bedriva en effektiv, långsiktig placeringsverksamhet.

Ursprungligen skulle lagen vara i kraft till slutet av år 2010, men giltighetstiden förlängdes senare med två år till slutet av år 2012. Tack vare den temporära lagen uppnådde pensionsanstalternas solvens snabbt den nivå som den haft före krisen. Den goda avkastningen på placeringarna år 2010 bidrog givetvis också. År 2011 har däremot varit en tid av svagare avkastning, och i efterskott har man kunnat vara nöjd med beslutet att förlänga giltighetstiden för den temporära lagen.

Den temporära lagen gav tid att bereda en ny, bestående solvensreglering. Utredningen av behovet av ett helt nytt regelverk inleddes genast våren 2009. De nya solvensreglerna har planerats i flera arbetsgrupper. Som bäst behandlar riksdagen

” Utan behärskad risktagning kan man dock inte få avkastning.”

en regeringsproposition med förslag till bestående ändringar i lagen från och med nästa år.

Verksamhetskapalet minskar när den temporära lagen slutar gälla

En av de ändringar som den temporära lagen medförde var att pensionsanstalternas verksamhetskaper ökades. Det genomfördes så att en del av utjämningsavsättningen jämfördes med verksamhetskaper. Utjämningsavsättningen är primärt en buffertpost för fördelningssystemet, dvs. den pensionsutgift som bekostas gemensamt. Efter att Finland gick med i Europeiska valutaunionen har denna post hållits större än bufferteringen av de årliga pensionsutgifterna förutsätter, och denna s.k. EMU-buffert har nu jämfördes med pensionsanstalternas verksamhetskaper.

Verksamhetskapalet utgör en buffert mot placeringsrisken, och om verksamhetskapalet minskar, minskar möjligheterna att ta placeringsrisker på motsvarande sätt. När den temporära lagen går ut upphör jämföringsförfarandet. Enligt bokslutsuppgifterna för år 2011 innebär detta att en post på sammanlagt ca 2,9 miljarder euro faller

bort från arbetspensionsförsäkringsbolagens verksamhetskaper.

En så betydande minskning av verksamhetskaper skulle betyda att pensionsanstalterna tvingas lägga om sina placeringar i objekt med mindre risk och att avkastningen på lång sikt sannolikt minskar. Enligt uppskattningar skulle det medföra ett tryck att höja arbetspensionsförsäkringsavgiften med ca 0,2–0,4 procentenheter.

Riskbufferterna sammanslås enligt den nya lagen

I början av år 2013 görs en principiell ändring och pensionsanstalternas riskbuffertar slås samman. I dag har arbetspensionsförsäkringsbolagen verksamhetskapalet som buffert mot placeringsrisker och utjämningsansvaret som buffert mot försäkringsrisker. I solvensgranskningen slås dessa ihop till en ny buffert, solvenskapalet. Samma buffert ska i framtiden utgöra skydd mot både placeringsrisker och försäkringsrisker.

Vid solvensgranskningen kan bufferterna utnyttjas effektivare än i dag, eftersom riskerna sällan utfaller samtidigt. I skadeförsäkringsbolagen bildas solvenskapalet på motsvarande sätt redan i dag.

Utjämningsansvaret innehåller en del som är avsedd för invalidpensioner. Den del som har reserverats för invalidpensioner har visat sig vara för stor i förhållande till utgiften och har delvis upplöst under nästan hela 2000-talet. Upplösningen av överskottet fortgår år 2012. I år sker det så att den del av arbetspensionsavgiften som tas ut för invalidpensioner är mindre än den uppskattade utgiften och den del som saknas finansieras ur utjämningsansvaret, varvid utjämningsansvaret minskar.

Arbetspensionsförsäkringsbolagens sammanlagda utjämningsansvar vid utgången av år 2011 var 3,3 miljarder euro. År 2012 upplöses en del av invalidpensionsdelen i utjämningsansvaret, vilket medför att utjämningsansvarets belopp i början av år 2013, då lagändringen träder i kraft, kommer att vara mindre än i slutet av förra året.

Under behandlingen av den nya lagen har det i olika skeden diskuterats mycket om utjämningsansvaret också i framtiden kan upplösas, om det är för stort. Å andra sidan har man frågat om det längre görs så, när man vet att utjämningsansvaret stärker solvenskapalet.

Utjämningsansvarets storlek kan regleras också i fortsättningen och man kan fatta beslut om att upplösa en del av dem på samma sätt som i dag. Även om utjämningsansvaret kommer att bli en del av solvenskapalet, utgör den fortsättningsvis tekniskt en egen post inom solvenskapalet och bibehåller också sitt nuvarande användningsändamål när försäkringsavgiften fastställs. Man bör lägga märke till att utjämningsansvaret också har

upplöst år 2012, fast den nya lagens ikraftträdande redan har planerats. Förberedelserna för att införa det nya solvenskapalet har alltså inte haft en sådan inverkan att beslut om upplösning inte fattas.

Fler reformer på väg

Solvenslagstiftningen reformeras nu i snabb takt. I fjol ändrades bestämmelserna så att det preciseras hur noga placeringsrisker ska uppskattas. De följande ändringarna träder i kraft i början av nästa år. Reformerna tar emellertid inte slut här, utan solvensregleringen revideras fortsättningsvis.

I social- och hälsovårdsministeriets arbetsgrupper studeras hela solvensramen nu som en helhet och det utreds hur ramen bör utvecklas så att den på bästa möjliga sätt också i framtiden motsvarar riskerna i pensionsanstalternas verksamhet. Nu går man igenom alla risker som hänförs till verksamheten och hur de kan mätas så noggrant som möjligt.

Samtidigt reformeras solvensreglerna för övriga försäkringsbolag, när Solvens 2-direktivet införlivas i lagstiftningen. Regleringen på EU-nivå gäller dock inte arbetspensionssystemet, utan besluten om arbetspensionssystemet fattas nationellt. Det finländska arbetspensionssystemet är en unik helhet och avgöranden som gäller det träffas med hänsyn till systemets särdrag. Det förhindrar inte att man plockar ut de bästa bitarna ur andra solvenssystem, men det görs enbart om det behövs ur arbetspensionssystemets synvinkel.

Bestämmelserna ändras, men syftet med dem är alltid detsamma, att säkra arbetspensionsskyddet. Den primära utgångspunkten för regleringen av placering av pensionspengarna är att trygga pensionspengarna. Utan behärskad risktagning kan man dock inte få avkastning. De lagändringar som gjorts nu ger en möjlighet att eftersträva placeringsavkastning i ett ekonomiskt läge som igen är osäkert. Genom avkastningen på placeringarna kan man minska trycket att höja arbetspensionsavgiften. Det är särskilt viktigt när det också annars finns ett stort tryck att höja avgiften.

Även bokslutsuppgifterna kommer att ändras. I siffrorna för år 2012 finns det nya solvenskapalet med.

*Heli Backman
Direktör för pensionsförsäkringsenheten
Social- och hälsovårdsministeriet*

Arbetspensionsförsäkringsbolagens bokslutssiffror år 2011

Varma		Ilmarinen		Pensions-Tapiola		Pensions-Fennia		Etera		Veritas Pensionsförsäkring		Pensions-Alandia		Sammanlagt	
2011	förändring, %	2011	förändring, %	2011	förändring, %	2011	förändring, %	2011	förändring, %	2011	förändring, %	2011	förändring, %	2011	förändring, %

FÖRSÄKRADE (antal)

ArPL	498 400	2,1 %	515 000	2,8 %	210 848	-3,3 %	185 660	2,3 %	110 000	-1,8 %	55 181	-2,6 %	10 330	5,4 %	1 585 419	1,2 %
FöPL	41 940	9,2 %	56 717	5,7 %	49 375	4,4 %	39 320	13,2 %	5 854	17,1 %	11 671	-0,5 %	1 268	7,3 %	206 145	7,4 %
Sammanlagt	540 340	2,6 %	571 717	3,1 %	260 223	-1,9 %	224 980	4,0 %	115 854	-1,0 %	66 852	-2,2 %	11 598	5,6 %	1 791 564	1,8 %

PENSIONSTAGARE (antal)

Sammanlagt	330 000	0,9 %	302 093	2,1 %	120 671	2,3 %	84 850	2,3 %	150 076	-1,4 %	27 000	3,3 %	3 853	3,8 %	1 018 543	1,3 %
------------	---------	-------	---------	-------	---------	-------	--------	-------	---------	--------	--------	-------	-------	-------	-----------	-------

INKOMSTER (mn €)

Premieinkomst																
ArPL-premieinkomst	3 801,9	6,0 %	3 495,6	10,0 %	1 295,6	3,8 %	1 036,1	4,7 %	597,7	7,0 %	370,7	12,0 %	30,1	2,7 %	10 627,7	7,1 %
FöPL-premieinkomst	174,9	17,8 %	257,2	11,3 %	194,9	10,0 %	162,1	19,0 %	16,1	46,6 %	52,9	7,4 %	3,5	11,8 %	861,6	13,9 %
Återförsäkring mm.	-0,2	-112,2 %	-27,4	-3,6 %	0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		-27,6	-4,0 %
Sammanlagt	3 976,6	6,5 %	3 725,5	10,1 %	1 490,5	4,5 %	1 198,2	6,4 %	613,8	7,8 %	423,6	11,4 %	33,5	3,6 %	11 461,8	7,6 %
Nettoavkastning av placeringsverksamheten enligt bokfört värde	-46,4	-104,1 %	-525,1	-143,5 %	236,0	-41,3 %	26,1	-93,4 %	68,0	-75,5 %	-2,6	-101,9 %	9,2	-42,9 %	-234,8	-106,6 %
Sammanlagt	3 930,2	-19,3 %	3 200,4	-30,3 %	1 726,5	-5,5 %	1 224,3	-19,6 %	681,8	-19,5 %	421,0	-18,3 %	42,7	-11,8 %	11 227,0	-21,0 %

KREDITFÖRLUSTER (mn €)

Sammanlagt	16,4	6,4 %	15,6	12,8 %	9,2	-19,9 %	8,4	6,8 %	8,6	39,7 %	4,3	-7,6 %	0,2	3030,2 %	62,6	5,5 %
------------	------	-------	------	--------	-----	---------	-----	-------	-----	--------	-----	--------	-----	----------	------	-------

PENSIONSUTGIFT (mn €)

ArPL	3 975,5	5,9 %	3 262,2	8,2 %	1 040,7	6,8 %	796,3	6,8 %	1 023,5	2,6 %	253,2	9,5 %	18,1	10,0 %	10 369,4	6,5 %
FöPL	218,5	4,8 %	290,8	6,0 %	234,8	9,3 %	124,4	6,9 %	1,6	89,2 %	47,5	7,8 %	3,3	7,8 %	920,9	6,8 %
Sammanlagt	4 194,0	5,9 %	3 553,0	8,0 %	1 275,5	7,2 %	920,7	6,8 %	1 025,0	2,7 %	300,7	9,2 %	21,4	9,6 %	11 290,3	6,5 %
Ansvarsfördelning	-269,2	-12,7 %	15,9	-169,3 %	140,1	-2,9 %	201,6	18,7 %	-332,9	-3,2 %	69,8	15,0 %	8,9	4,5 %	-165,9	-43,2 %
Sammanlagt	3 924,8	7,4 %	3 568,9	9,2 %	1 415,6	6,1 %	1 122,3	8,8 %	692,2	5,8 %	370,5	10,3 %	30,2	8,1 %	11 124,4	8,0 %

TOTALA DRIFTSKOSTNADER (mn €)

Anskaffning	7,9	-36,5 %	16,6	9,9 %	11,5	-2,4 %	9,9	3,3 %	10,1	20,3 %	2,7	-10,0 %	0,2	12,0 %	58,9	-2,6 %
Omkostnader	35,1	-15,9 %	36,4	16,3 %	18,4	-9,7 %	12,2	4,3 %	10,9	-4,7 %	5,6	0,9 %	0,2	-15,3 %	118,9	-2,9 %
Förvaltning	16,0	11,4 %	16,7	2,1 %	8,0	-21,8 %	6,6	15,4 %	4,3	-14,6 %	3,5	12,0 %	0,8	-3,6 %	55,9	0,5 %
Lagstadgade avgifter	13,0	-9,7 %	12,3	-6,5 %	4,9	-11,7 %	3,9	-9,6 %	2,0	-7,7 %	1,4	-7,4 %			37,5	-8,7 %
Sammanlagt	72,1	-13,2 %	82,0	8,0 %	42,8	-10,7 %	32,7	4,1 %	27,3	1,0 %	13,2	0,1 %	1,2	-4,4 %	271,2	-3,0 %
Ersättning	34,2	36,1 %	25,1	-11,0 %	10,5	11,7 %	11,9	-4,6 %	11,0	-2,3 %	3,9	6,2 %	0,2	-16,4 %	96,8	7,1 %
Upprätthållande av arbetsförmågan	7,7	28,7 %	5,2	-29,7 %	2,0	-9,1 %	1,9	6,1 %	1,0	7,4 %	0,5	6,2 %	0,0		18,2	-2,5 %
Placeringsverksamhet	21,9	22,4 %	17,4	13,1 %	8,8	17,0 %	10,2	21,4 %	8,0	24,5 %	4,7	14,0 %	1,2	61,0 %	72,3	19,3 %
Övriga	0,0		1,2	4,0 %	0,1	-70,5 %	0,0		0,0		0,0		0,0		1,3	-13,4 %
Sammanlagt	135,9	2,9 %	130,9	2,2 %	64,2	-4,8 %	56,6	4,9 %	47,4	3,6 %	22,3	4,0 %	2,5	15,6 %	459,9	2,0 %
Totala driftskostnader, % av premieinkomsten	3,4	-3,3 %	3,5	-7,2 %	4,3	-8,9 %	4,7	-1,4 %	7,7	-3,8 %	5,3	-6,6 %	7,6	11,6 %	4,0	-5,2 %
Kostnader som täckts med omkostnadsdelen, % av omkostnadsintäkten	72,5	-0,1 %	74,0	-0,5 %	76,9	-5,7 %	76,9	-0,1 %	97,8	2,7 %	88,7	1,4 %	74,5	1,5 %	77,0	-0,8 %

FÖRDELNING AV DE TOTALA DRIFTSKOSTNADERNA (%)

Anskaffning	6	-38,3 %	13	7,5 %	18	2,5 %	18	-1,5 %	21	16,1 %	12	-13,5 %	7	-3,1 %	13	-4,5 %
Omkostnad	26	-18,3 %	28	13,8 %	29	-5,2 %	22	-0,6 %	23	-8,0 %	25	-2,9 %	9	-26,7 %	26	-4,8 %
Förvaltning	12	8,3 %	13	-0,1 %	13	-17,9 %	12	10,1 %	9	-17,6 %	16	7,8 %	30	-16,6 %	12	-1,5 %
Lagstadgade avgifter	10	-12,2 %	9	-8,5 %	8	-7,3 %	7	-13,8 %	4	-10,9 %	6	-10,9 %	0		8	-10,5 %
Sammanlagt	53	-15,6 %	63	5,7 %	67	-6,3 %	58	-0,7 %	58	-2,5 %	59	-3,7 %	46	-17,3 %	59	-4,9 %
Ersättning	25	32,2 %	19	-12,9 %	16	17,3 %	21	-9,0 %	23	-5,7 %	17	2,2 %	9	-27,7 %	21	5,0 %
Rehabilitering	6	25,1 %	4	-31,3 %	3	-4,6 %	3	1,2 %	2	3,7 %	2	2,1 %	0		4	-4,4 %
Placeringsverksamhet	16	18,9 %	13	10,6 %	14	22,8 %	18	15,8 %	17	20,1 %	21	9,6 %	45	39,3 %	16	17,0 %
Övriga	0		1	1,8 %	0	-69,0 %	0		0		0		0		0	-15,1 %
Sammanlagt	100		100		100		100		100		100		100		100	

ANSVARSSKULD (mn €)

Sammanlagt	28 965,6	-0,4 %	24 205,5	-1,8 %	8 471,1	3,1 %	6 257,3	0,9 %	5 109,6	-1,0 %	1 914,4	1,7 %	210,5	5,5 %	75 133,9	-0,4 %
------------	----------	--------	----------	--------	---------	-------	---------	-------	---------	--------	---------	-------	-------	-------	----------	--------

Varma		Ilmarinen		Pensions-Tapiola		Pensions-Fennia		Etera		Veritas Pensionsförsäkring		Pensions-Alandia		Sammanlagt	
2011	förändring, %	2011	förändring, %	2011	förändring, %	2011	förändring, %	2011	förändring, %	2011	förändring, %	2011	förändring, %	2011	förändring, %

PLACERINGSTILLGÅNGAR (verkligt värde, mn €)

Fastigheter	4 877,6	5,0 %	3 237,1	6,9 %	1 169,3	8,5 %	900,0	12,6 %	813,0	5,7 %	358,1	1,2 %	31,8	7,5 %	11 386,9	6,4 %
Aktier	12 727,1	-23,8 %	12 228,0	-8,9 %	2 459,4	-28,1 %	2 059,3	-11,5 %	1 413,0	-35,7 %	579,8	-31,9 %	59,5	-27,5 %	31 526,1	-19,2 %
Finansmarknadsinstrument (inkl. masskuldebrev)	11 358,5	39,2 %	8 866,8	3,9 %	5 159,6	14,9 %	3 390,0	6,8 %	2 204,0	12,0 %	1 024,7	21,3 %	138,8	13,5 %	32 142,4	17,8 %
Lån	2 888,2	-21,5 %	2 796,6	-10,9 %	259,2	-33,4 %	390,1	-14,0 %	414,0	-14,8 %	38,0	7,3 %	0,7	-63,7 %	6 786,8	-17,1 %
Övriga placeringar	0,7	105,0 %	0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,7	105,0 %
Sammanlagt	31 852,1	-4,0 %	27 128,5	-3,5 %	9 047,5	-3,5 %	6 739,4	-0,3 %	4 844,0	-10,6 %	2 000,6	-4,1 %	230,8	-2,2 %	81 842,9	-3,9 %

FÖRDELNING AV PLACERINGARNA (%)

Fastigheter	15	9,3 %	12	10,8 %	13	12,4 %	13	13,0 %	17	18,3 %	18	5,5 %	14	9,9 %	14	10,7 %
Aktier	40	-20,6 %	45	-5,6 %	27	-25,5 %	31	-11,5 %	29	-28,1 %	29	-29,0 %	26	-25,9 %	39	-15,9 %
Finansmarknadsinstrument (inkl. masskuldebrev)	36	45,0 %	33	7,7 %	57	19,1 %	50	7,2 %	45	25,4 %	51	26,5 %	60	16,0 %	39	22,6 %
Lån	9	-18,2 %	10	-7,6 %	3	-30,9 %	6	-13,7 %	9	-4,7 %	2	11,9 %	0	-62,9 %	8	-13,7 %
Sammanlagt	100		100		100		100		100		100		100		100	

AVKASTNING PÅ PLACERINGARNA, VERKLIGA VÄRDEN (%)

Sammanlagt	-2,1	-119,1 %	-4,0	-137,0 %	-3,1	-128,7 %	-1,6	-116,0 %	-2,3	-128,8 %	-4,9	-142,6 %	-2,0	-117,6 %	-2,9	-127,4 %
-------------------	-------------	-----------------	-------------	-----------------	-------------	-----------------	-------------	-----------------	-------------	-----------------	-------------	-----------------	-------------	-----------------	-------------	-----------------

RÄKENSKAPSÅRETS RESULTAT (mn €) 1)

Försäkringsrörelse	-35,0	145,1	-69,4	96,4	-44,7	38,6	-24,1	24,7	-31,0	19,0	-8,5	16,5	0,0	2,5	-212,7	342,8
Placeringsrörelse	-1 378,0	1 874,0	-1 756,2	1 578,1	-491,0	525,0	-256,6	307,8	-252,0	151,0	-148,6	124,6	-9,1	16,5	-4 291,5	4 577,0
Omkostnadsrörelse	35,3	35,4	33,7	31,6	14,6	11,8	12,2	11,8	1,0	1,8	2,0	2,2	0,5	0,5	99,3	95,1
Sammanlagt	-1 377,7	2 054,4	-1 791,9	1 706,2	-521,2	575,4	-268,5	344,3	-282,0	171,8	-155,1	143,2	-8,6	19,5	-4 405,0	5 014,8
% av ArPL-premieinkomsten	-36,2	57,3	-51,3	53,7	-40,2	46,1	-25,9	34,8	-47,2	30,8	-41,8	43,2	-28,6	66,6	-41,4	50,5
% av ansvarsskulden	-4,8	7,1	-7,4	6,9	-6,2	7,0	-4,3	5,6	-5,5	3,3	-8,1	7,6	-4,1	9,8	-5,9	6,6
Intäkter av placeringsverksamheten enligt verkligt värde	-711,0	3 277,8	-1 153,0	2 738,8	-291,0	915,5	-107,9	620,7	-125,0	410,0	-102,4	214,4	-4,4	25,0	-2 494,7	8 202,2
Avkastningskrav på ansvarsskulden	-667,1	-1 403,9	-603,2	-1 160,7	-200,0	-390,6	-148,7	-312,9	-127,0	-259,0	-46,2	-89,8	-4,7	-8,5	-1 796,9	-3 625,4
Sammanlagt	-1 378,1	1 873,9	-1 756,2	1 578,1	-491,0	524,9	-256,6	307,8	-253,0	150,0	-148,6	124,6	-9,1	16,5	-4 292,6	4 575,8

ÖVERFÖRING TILL KUNDÅTERBÄRINGAR 1) 2)

Överföring till kundåterbäringar (mn €)	73,0	89,0	55,0	71,0	21,2	25,3	13,2	15,9	5,8	9,0	3,4	5,2	5,2	1,9	176,8	217,3
% av ArPL-lönesumman	0,4	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	0,2	0,4	0,2	0,3	1,8	0,7	0,4	0,5
% av ArPL-försäkringsavgiften	1,9	2,5	1,6	2,2	1,6	2,0	1,3	1,6	1,0	1,6	0,9	1,6	2,8	3,4	1,6	2,2

VERKSAMHETSKAPITAL OCH SOLVENS I ÖVRIGT (mn €)

Eget kapital	93,1	4,9 %	83,2	-17,9 %	58,0	4,5 %	35,4	4,6 %	45,3	4,4 %	16,9	-14,3 %	0,9	5,6 %	332,9	-3,1 %
Accumulerade bokslutsdispositioner	0,0		2,5	3,5 %	0,0		0,3	721 %	0,4	716,8 %	1,7	-8,3 %	0,0		4,9	8,8 %
Värderingsdifferenser	3 816,7	-14,8 %	3 378,9	-15,7 %	759,9	-41,0 %	600,2	-18,2 %	280,8	-40,7 %	140,6	-41,8 %	23,5	-37,0 %	9 000,6	-20,1 %
Ofördelat tilläggsförsäkringsansvar	1 556,2	-32,6 %	406,3	-73,8 %	565,5	5,2 %	94,2	-56,9 %	222,4	-21,3 %	78,9	-38,2 %	33,5	16,1 %	2 957,0	-41,5 %
Övriga	-41,4	-11,5 %	-13,4	-55,0 %	-10,4	1,2 %	-0,1	-42,4 %	-6,1	-96,8 %	-0,6	65,9 %	-0,0		-72,1	-17,4 %
Utjämningsavsättning som jämföras med verksamhetskapital	1 095,7	2,4 %	951,2	3,0 %	314,6	3,0 %	245,9	3,0 %	195,4	0,1 %	73,3	4,6 %	7,1	3,6 %	2 883,1	2,6 %
Verksamhetskapital sammanlagt	6 520,4	-17,6 %	4 808,7	-26,9 %	1 687,5	-22,4 %	975,9	-20,4 %	738,1	-25,6 %	310,8	-32,3 %	65,0	-12,0 %	15 106,3	-22,2 %
Solvensgrad, %	24,8	-19,5 %	21,1	-29,0 %	22,3	-24,7 %	16,5	-22,9 %	15,7	-25,9 %	17,7	-35,2 %	38,3	-15,1 %	21,8	-24,2 %
Verksamhetskapital/solvensgräns	2,5	8,7 %	2,5	-2,3 %	3,6	20,0 %	2,6	-7,1 %	2,4	0,0 %	2,3	-4,2 %	4,3	4,9 %	2,6	4,0 %
Utjämningsansvar	1 120,2	-3,3 %	996,9	-6,7 %	277,5	-14,0 %	236,2	-9,5 %	582,1	-6,8 %	119,4	-8,2 %	11,7	-15,5 %	3 344,0	-6,6 %
Fördelat tilläggsförsäkringsansvar	73,0	-18,0 %	55,0	-22,5 %	21,2	-16,2 %	13,2	-17,0 %	5,9	-35,7 %	3,4	-35,9 %	0,9	-13,2 %	172,6	-20,3 %
Verksamhetskapital utan utjämningsavsättning som jämföras med verksamhetskapital	5 424,7	-20,7 %	3 857,5	-31,8 %	1 372,9	-26,6 %	730,0	-26,0 %	542,7	-31,8 %	237,5	-39,0 %	58,0	-13,6 %	12 223,2	-26,4 %
Solvensgrad utan tillfälliga lättnader åren 2008-2012, %	19,8	-22,5 %	16,2	-33,7 %	17,4	-28,7 %	11,8	-28,4 %	11,1	-32,2 %	13,0	-41,5 %	32,8	-16,6 %	17,0	-28,3 %

PERSONAL (antal)

Sammanlagt	588	-2,2 %	545	0,0 %	194	-2,0 %	256	1,2 %	284	-2,7 %	134	1,5 %	3	0,0 %	2 004	-1,0 %
-------------------	------------	---------------	------------	--------------	------------	---------------	------------	--------------	------------	---------------	------------	--------------	----------	--------------	--------------	---------------

1) Vid Räkenskapsårets resultat och Överföring till kundåterbäringar utgörs jämförelsesiffran av motsvarande siffra år 2010, inte en procentsats.

2) I Pensions-Alandias överföringar till kundåterbäringar ingår till skillnad från de övriga även överföring från försäkringsrörelsen (VA2).

Sakkunniga som sammanställt bilagan

Artikelförfattare i redaktionskommittén för bokslutsbilagan är direktör **Reijo Vanne** och analytiker **Maria Risänen** från Arbetspensionsförsäkrarna Tela, direktör **Heli Backman** från social- och hälsovårdsministeriets pensionsförsäkringsenhet samt ansvarsfördelningsexpert **Eeva Puuperä** från Pensionskyddscentralen.

Tabellfakta har dessutom tagits fram av beräkningsexpert **Martti Rouvala**, forskningsassistent **Jouni Vatanen** och utvecklingschef **Sini Juutila** från Ilmarinen.

Foto: Karoliina Paatos

Redaktion: Riitta Väkeväinen och Anne Iivonen

ORDLISTA

FÖRSÄKRINGSTEKNISK ANVARSSKULD

Den försäkringstekniska ansvarsskuden är en uppskattning av framtida pensionsutgifter till den del de har fonderats. Den antecknas i bokslutet.

KUNDÅTERBÄRING

En återbäring som delas ut till ArPL-försäkringstagarna och som beaktas som sänkta försäkringsavgifter. Kundåterbäringen delas ut från det fördelade tilläggsförsäkringsansvaret.

NOMINELL AVKASTNING

Kassaintäkter i form av räntor, vinstutdelning och hyror mm. på arbetspensionsplaceringarna samt ökning och minskning av placeringsobjektens värde i procent av det bundna kapitalet, jfr realavkastning.

OFÖRDELAT TILLÄGGSFÖRSÄKRINGSANSVAR

Det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret är en sådan del av ansvarsskuden som är avsedd att utgöra en buffert mot svängningar i placeringsverksamheten. Vid granskning av solvensen betraktas

det som en del av verksamhetskapitalet.

OMKOSTNADSDEL

En del av försäkringsavgiften som är avsedd för att täcka bolagets rörelsekostnader.

REELL AVKASTNING

Den procentuella nominella avkastningen på arbetspensionstillgångarna minskat med den samtidiga procentuella förändringen av konsumentpriserna.

SOLVENSGRAD

Solvensgraden beräknas genom att dividera verksamhetskapitalet med den ansvarsskuld som används vid solvensberäkningen.

SOLVENSGRÄNS

Solvensgränsen är en storhet som beräknas utifrån strukturen hos placeringsbeståndet och ansvarsskudens belopp. Inom ett år bör det inte kunna ske större växlingar i placeringarnas värde än solvensgränsen.

SOLVENSKAPITAL

Verksamhetskapitalet och utjämningsansvaret slås samman och bildar en ny buffert, solvenskapitalet. Bufferten används till att bereda sig på både placeringsrisker och försäkringsrisker.

UTJÄMNINGSANSVAR

Utjämningsansvaret uppkommer av försäkringsrörelsens resultat och utgör en buffert för de år då det beviljas mer nya pensioner än under genomsnittliga år.

VERKSAMHETSKAPITAL

Med verksamhetskapital avses skillnaden mellan tillgångar och ansvar enligt gängse värde. Verksamhetskapitalet är avsett för att utjämna placeringsverksamhetens risker.

VÄRDERINGSDIFFERENS

Skillnaden mellan tillgångarnas gängse värde och bokförda värde.